

अकर्मणे स्वाहा ॥ १८ ॥ १२. ४४ [पुनस्त्वादित्या — कामाः स्वाहा]

॥ ११ ॥ ८५ ॥ ॥ सप्तानुवाकेषु पञ्चाशीतिः ॥ ॥

इति काण्वीयायां वाजसनेयसंहितायां द्वादशोऽध्यायः ॥ १२ ॥

I. दृशानो रुक्म उर्वा व्यद्यौर्दुर्मर्षमायुः श्रिये रुचानः ।

अग्निर्मृतोऽभवद्वयोभिर्यदेनं द्यौरजनयत्सुरेताः ॥ १ ॥

एकादशाध्याये (1.) उखासम्भरणादिमन्त्रा उक्ताः द्वादशोऽध्यायऽउखाधारणादि-
मन्त्रा उच्यन्ते । तत्र का° [१६. ५. १.] यजमानः कण्ठे रुक्मं प्रतिमुञ्चते परिमण्ड-
लमेकविंशतिपिण्डं कृत्वाजिननिष्कृतं लोमसु शुक्लकृत्तुषु शणसूत्रे त्रिवृत्योतमुप-
रिनाभि बहिष्पिण्डं दृशानो रुक्म इति । समिदाधानान्ते ऐशान्यां तिष्ठन्यजमानो
ग्रीवायां रुक्मं स्वर्णनिर्मितं फलकाकारमाभरणविशेषं बध्नाति । कीदृशं वर्तुलम्
एकविंशतिः पिण्डा यत्र । शणकदलतुल्याः स्वतृपाद्विर्भूता उन्नतविन्दवः पि-
ण्डा उच्यन्ते । कृत्वाजिनखण्डे श्वेतकृत्तुरोमस्थाने स्यूतम् त्रिगुणशणसूत्रे प्रोतम्
नभिर्द्वर्धं वर्तमानम् पिण्डा बहिर्भवन्ति तथा धार्यमिति सूत्रार्थः ॥ रुक्मदेवत्या
त्रिष्टुप् वत्सप्रीदृष्टा आदित्याध्यासेन रुक्मः स्तूयते । रुक्म आभरणविशेषः उर्वा
मरुत्या दीप्त्या व्यद्यौत् विद्योतते द्युत द्योतने व्यत्ययेन शपि लुप्ते वृद्धौ लङि
ब्रूपम् । कीदृशो रुक्मः दृशानो दृश्यमानः शानचि शपो लुक् प्रत्यक्षमुपलभ्य-
मानः । श्रिये जनेभ्यः श्रियं दातुम् । दुर्मर्षं दुर्मर्षणमनवाखण्डितं केनाप्यतिरस्कार्यं
वा आयुः जीवनं रुचानः रोचतऽइति रुचानो वाञ्छन् रोचतेः शानचि बहुलं
हृन्दसीति [पा° २. ४. ७३.] शपो लुक् । सोऽयमग्निर्वयोभिरनैः पशुपुरोडाशप्रभृ-
तिभिरमृतोऽमरणधर्मा अभवत् । यद्यस्मात्कारणात् द्यौर्युलोकवासी देवगण ए-
नमग्निमजनयत् जनितवती । कीदृशी द्यौः सुरेताः शोभनं रेतोऽग्निद्वयं यस्याः
सा तस्मादमृतत्वं युक्तम् ॥ १ ॥

नक्तोषासा समनसा विद्वेपे धापयेत्ते शिशुमेकं समीची ।

द्यावाक्षामा रुक्मोऽन्तर्विभाति देवा अग्निं धारयन्द्रविणोदाः ॥ २ ॥